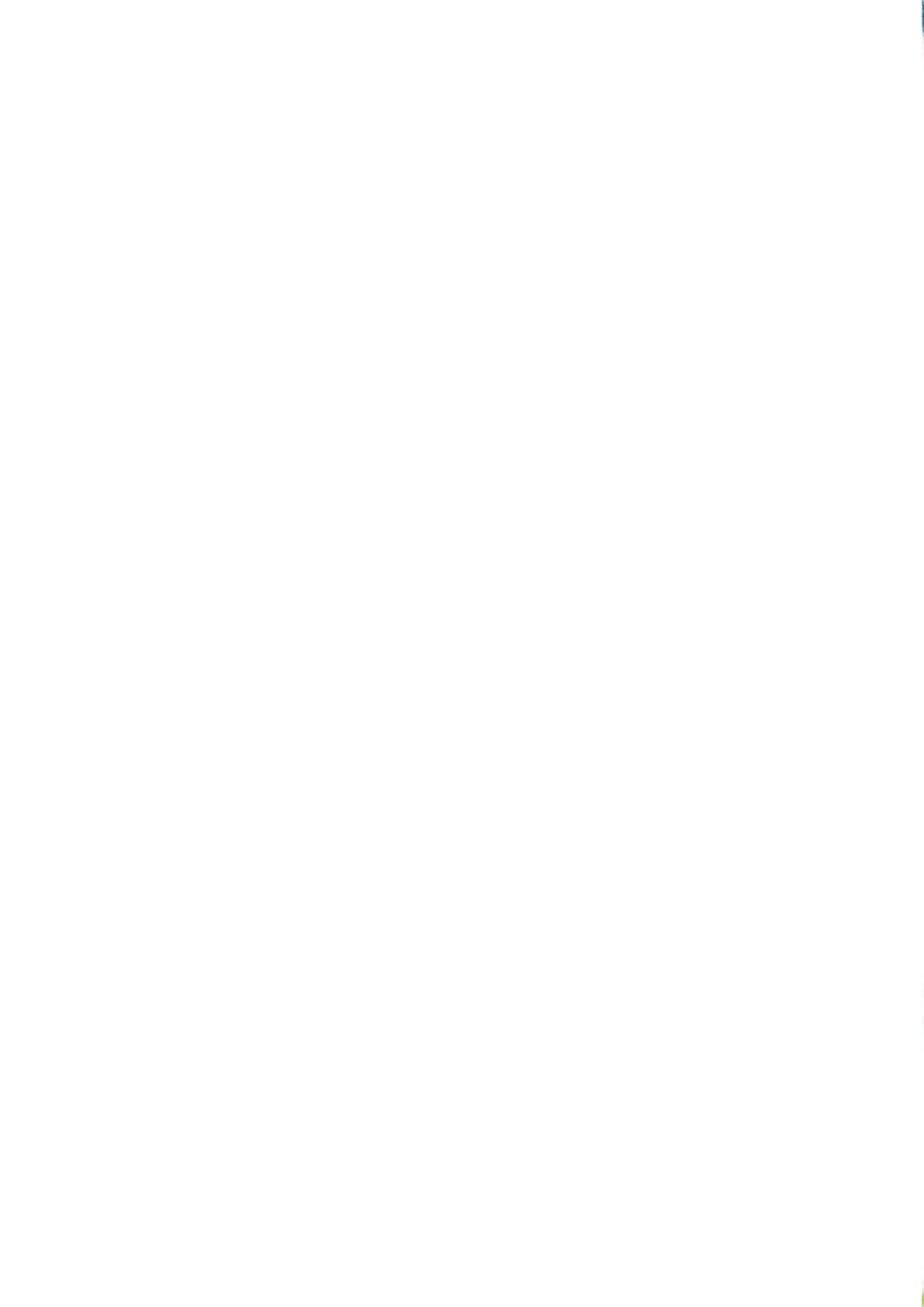
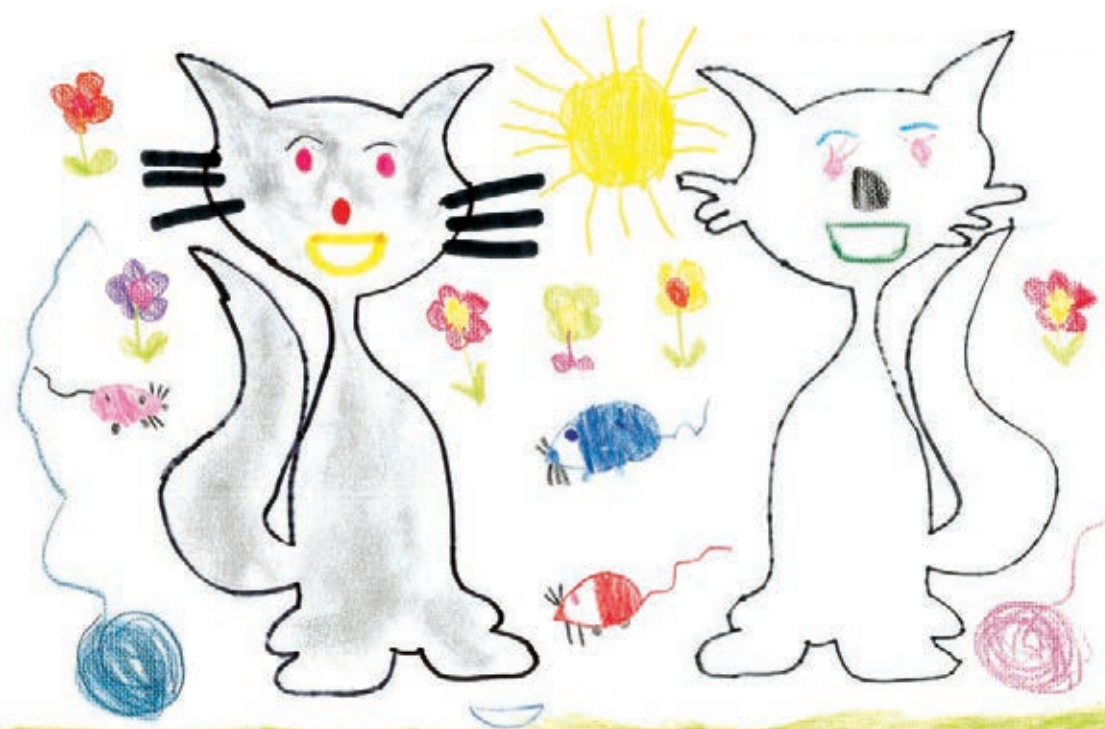

Říkanky o zvířátkách a květinách

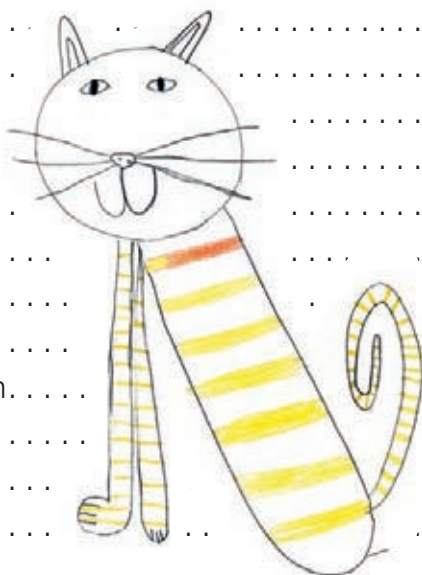

Stalo se už tradicí, že Vám, milé děti, Moravskoslezský kraj každoročně nabízí novou knížku textů o přírodě. Tentokrát máte před sebou brožurku Říkanek o zvířátkách a květinách, které jste Vy samy doplnily doprovodnými ilustracemi a za to Vám patří, stejně jako autorce textů Stanislavě Bártové, obdivné poděkování.

Obsah

Říkanky o zvířátkách	7
Kočky	8
Kos	10
Pejsek Fousek	11
Vrabci	12
Motýlci	13
Krtek	14
Žížala	15
Ježek	16
Chroust	17
Housenky	18
Hlemýžď	19
Datel	20
Říkanky o květinách	21
Sněženky	22
Tulipán	23
Petrklíč	24
Růže	25
Pampeliška	26
Sedmikráska	28
Slunečnice	29
Kopretina	30
Zvonek	31
Divizna	32

Říkan
ky
o zvířátkách

Kočky

Naše kočka Berta
potkala dnes Čerta.
Vůbec se ho nelekla,
na kolena neklekla.

Nebyl to čert z pekla,
tak co by se lekla.
Byl to kocour od sousedů
a teď přišel na besedu.

Berta bílá jako sníh,
Čert černý jak kominík.
Když se spolu očichali,
klubíčko si vyhledali.

Pak si spolu hráli,
všichni se jim smáli.
Smálo se i sluníčko,
když šli spolu na mlíčko.

A když mlíčko vypili,
v klubíčko se stočili.
Sluníčko je hrálo
a jim se něco zdálo.

Chcete vědět, co to bylo,
co je ze snu probudilo?
Uslyšeli myšičky,
jak chroustají mrkvičky.

Berta s Čertem v okamžiku
stojí spolu v jednom šiku.
Chystají se na ten lov,
k němuž není třeba slov.

Teď se těšte, myšičky,
a pusťte ty mrkvičky.
Nebo po vás bude veta,
tady hlídá naše četa.

Bílá Berta, černý Čert,
s těmi není žádný žert.
Myšky na nic nečekaly
a na pole utíkaly.

Berta s Čertem za odměnu
vybírají si teď cenu:
Maminka jim ze spížky
přinesla dva koblížky
a teď jim hladí kožíšky.

Kos

Byl jeden kos, ten chodil bos.
Copak nemáš na boty? Ptaly se ho šlápoty.

Já boty nechci. Nenašli se ševci,
co by mi je ušili, tak aby mě těšily.

A co je to za boty? Ptaly se zas šlápoty.
Jaké by tě těšily, čím ševci je ušili?

Musely by to být boty, takové ty do roboty.
Co by za mne chodily, žížaly mi nosily.

Já bych jenom pořád zpíval a na svět se dolů díval.
A protože není ševce, co by boty ušil lehce,
musím chodit pořád bos a užívat svůj žlutý nos.

Pejsek Fousek

Pejsku Fousku, neštěkej! Majdalenku nelekej!
Musím štěkat, v pořádku, ať přijde na zahrádku!
Cožpak neví, co se děje, že tu štěkám na zloděje?

Kdepak jsou ti zloději? Ti snad chodí později!
Vždyť je ještě bílý den. Neměl jsi jen o nich sen?

Kdepak sen, já přece bdím a o zlodějích dobře vím.
Mají u nás velké hody, když sem chodí na jahody.
Špačci, kosi, slimáci - nemají nic na práci.

Vrabci

Křičí vrabci na střeše, kdože je teď učeše?
Poprali se o zrníčka na zahrádce u políčka.

Peříčka si pocuchali, když na sebe nalétali.
Zatímco se rvali, myšky se jim smály.

A než ti dva přestali, myšky zrnka schovaly.
Teď nemají vrabci nic, jenom křičí z plných plic.

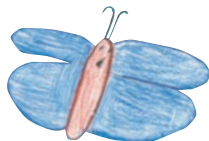

Motýlci

Otakárku fenyklový, máš kabátek jako nový.
Ani se mi věřit nechce, jak dosedneš na květ lehce.
Právě teď tě vystřídal pan babočka admirál.

Ještě jednu babočku sleduji jen po očku.
Bojím se, že uletí, dřív než křiknu na děti:
„Petře, Pavle, Dominiko, přiletělo paví oko!“

Když uvidím běláška, napadne mě otázka:
Proč si sedá na zelí? Vajíčka tam nadělí.
Housenky z nich, to je jistý, okoušou pak všechny listy.
Zelí je však moje láska, proto hurá na běláška!

Krtek

Copak se to támhle v koutě na zahrádce děje?
Na záhonu růžiček roste z hlíny kopeček.
Kopeček se pořád chvěje, jak se pod ním krtek směje.

Jen se nesměj, krtku milý, kočka Berta už tu chvíli
čeká na ten okamžik, kdy udělá packou cvik,
který všechny kočky znají, když myšičky chytávají.

Ty budeš mít po smíchu, až pak Berta potichu
pochlubí se Miládce, co našla na zahrádce.

Žížala

Tralala, tralala, zpívala si žížala,
když za chvíli po dešti kamarády hledala.

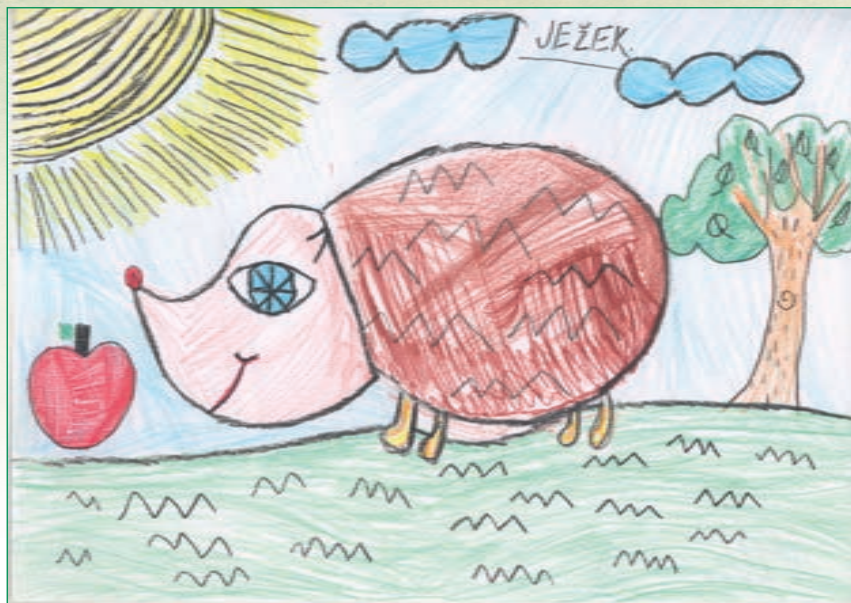
Kde jste všichni, pojdte ven, dneska bude prima den!
Než vysvitne sluníčko, zahrajem si maličko.

Už za malou chvíličku vystrčila hlavičku
z hlíny druhá žížala.

Ale místo aby taky zpívala si tralala,
hned tu první kárala:

Nezpívej tak hlasitě,
podívej se, jak si tě
prohlíží ten černý kos,
co má velký žlutý nos!

A tak obě žížaly místo aby zpívaly,
do hlíny se schovaly a pilně v ní vrtaly.

Ježek

Dupy, dupy, dupy, dupy ... Fouskovi se ježí chlupy.
Copak, Fousku, co to je, co ti nedá pokoje?
Tahle koule bodlinatá, Miládko má kudrnatá!

Už jsem v boudě skoro spal, najednou tu ježek stál.
Než jsem po něm stačil skočit, dokázal se takhle stočit.
Nesmím na něj pospíchat, mohl bych se popíchat.

Nech ho, Fousku, nech ho být, on chce přece taky žít!
Vždyť nedělá žádnou škodu, třeba jenom hledal vodu.
Nebo přišel na mlíčko, když nenašel jablíčko.

Chroust

Uviděla straka chrousta, jak na stromě listí chroustá.

„Jejej, chroust! Toho já ráda, to pozvu i kamaráda.“

Chroust se strašně polekal a už na nic nečekal.

„Musím se pod lístek schovat, než tu začnou straky klovat.“

„Kde máš, strako, toho chrousta? Listí, toho je tu spousta, chrousta ale nevidím, takže zase poletím.“

Až mne budeš příště zvat, nenech si jen o něm zdát.

Až uvidíš zase chrousta, nečekej, až listí zchroustá.

Puť se do něj ve mžiku, dřív než se dáš do křiku!“

Housenky

Na lístečku od nocenky potkaly se dvě housenky.
Kampak, paní, kam jdete a jak se máte na světě?
Dobře se mám, moje milá, právě teď jsem dokončila
tenhle nový kabátek. Mám ho jenom na svátek.

Nikdy jste se nespletla, než jste si ho upletla?
Příznám se vám: Bezpochyby mám v něm nejmiň čtyři chyby.
Místo hladce obrace, místo abych ujmula, dvě očka jsem sejmula,
místo řady červené mám dvě řady zelené.

Nic si z toho nedělejte a klidně dál požírejte
tyhle dobré lístečky, ať jsme brzy jak bečky.
Ať můžeme kabátky svléci někde za vrátky.
Pořídíme si zas nové, krásnější – snad fialové.

Dříve než se zakuklíme, určitě si vyrobíme
nejmiň třibarevný šál, aby nás v kukličce hřál.
Až se z kukly vykuklíme, celý svět pak ohromíme.
Z kukly vzlétnou za chvíli krásná křídla motýlí.

Hlemýžď

„Kam tak všichni spěcháte? Ptám se vás už po páté.“

„Uhni z cesty, loudale, sic budeš mít namále!
Neslyšíš snad toho ježka, jak za tebou běží ztěžka?
Už si na tě dělá chutě, tak si pospěš, varuju tě!“

„Já svým tempem hlemýždím nerad něco předjždím.
Počkám v klidu ve svém skrytu, zalezu si pod ulitu.
Jen ať si ten bodlináč zajde někam na koláč.“

Až zaleze do bezu, já zas klidně vylezu.“

Datel

Ač nechodil do školy, doktorem se stal.
Každý stromek na zahrádce řádně proklepal.

Tam, kde v kmeni uslyšel jiný zvuk, než který měl,
začal rychle tesat díru, dokud nenalezl škvíru,
ve které se schovala ... larva, a to nemalá.

Jen pojď, tlustá larvičko! Nechceš? Tak tě maličko
napíchnu na jazýček a teď jsi můj chlebiček.

Nemůžu tě nechat schovat, musím pořád takhle klovat.
Jinak bys tu hlodala, pokoj stromu nedala,
až by celý onemocněl a nikdo ho potom nechtěl.

Takhle si tu povídá se škodlivou larvičkou
doktor v černém kabátě a s červenou čepičkou.

Říkan
ky
o květinách

Sněženky

Už tě letos, bílá zimo, bylo jistě víc než dost.
Udělej nám, prosíme tě, ještě něco pro radost!
Ukaž, co se vyklubalo pod tvou bílou peřinou,
co už dočkat se nemůže, roste každou vteřinou.

Cože? Že to neukážeš? Že si ještě počkáme?
Nepovídej, sluníčko nám slibovalo, že se brzy dočkáme.
Až svým zlatým paprskem bílý snížek rozpustí,
sněženky – ty posly jara přivítáme s radostí.

Nebud' smutná, bílá zimo, že už jaro chce jít k nám,
bílé kvítky tvého jména zase za rok pošleš nám.

Tulipán

Chlubil se všem tulipán, že on je prý velký pán.
Narcisy se podivily, jeho chloubě nevěřily.
Jestli ty jsi velký pán, tak rozbij ten starý džbán,
který je už bez ucha a bydlí v něm ropucha.

Ropucha to uslyšela, vyskočila jako střela.
Jen to zkus, ty chlubile, řekla žába nemile.
Jestli ten džbán rozbiješ, to si se mnou užiješ.
Ukousnu tvůj krásný květ, ať to vidí celý svět.

Čím se budeš chlubit potom?
My budeme zpívat o tom,
že ty nejsi žádný pán,
ale tuli- tulipán.

Petrklíč

Babičko, ty jistě víš, od čeho má jméno tenhle malý žlutý petrklíč?

Ty to nevíš, děvčátko? Povím ti to zakrátko. To byl jednou jeden Petr. Nosil pořád žlutý svetr.

Na tom svetru kapsu měl a v ní nosil, co jen chtěl. Jednou si dal do ní klíč. Než se nadál, klíč byl pryč.

Rozzlobil se milý Petr, rozzlobil se na ten svetr: Jak jsi hlídal ten můj klíč? Jak to, že je z kapsy pryč?

Mám špatného hlídače. A pak se dal do pláče. Hodil svetr do trávy. Kdopak to teď napraví?

Petře, ty jsi také venku? Já tu hledám prvosenku. Volá na něj Pavlínka a kleká na kolínka.

Čípak je ten žlutý svetr? Můj je, odpovídá Petr. Čípak že je tenhle klíč? Ukaž, Pavlo, na mou duši, vždyť je to ten, co ho hledám: PETR, PETR, PETRKLÍČ. Od té doby, co klíč našli, říkává se prvosence taky někdy petrklíč.

Růže

Málokterá ze všech květin se prý růži vyrovná.
Proto lidé říkávají, že je květin královna.

Nebydlí však v paláci, nemá ani žádné strážce.
Svou krásu však přesto chrání, tak jak příroda jí káže.

Kdo chce k růži přivonět, musí s krásnou úklonou.
Ona na něj za odměnu dýchne vůni nádhernou.

Kdo však chce tu růži celou, čí ruce ji utrhnou,
ten pocítí její zbraně, ostré trny, na rukou.

Pampeliška

Na trávníku rozkvetlo nám malé zlaté sluníčko.
Je to kytka nebo plevel? Řekni mi to, babičko.

Podle toho, jak to vezmeš. Může to být obojí.
Ale nikdy nedávej ji do vázičky v pokoji.
Tam je smutná, bez radosti, hlavičku hned nakloní.
Září jenom na sluníčku, než ho mráček zacloní.

Zato venku, podívej se, jen co vyjdeš ze vrátek,
sluníčko si pořídilo tisíc malých zrcátek.
Zhlíží se v nich a je rádo, že tak krásně vypadá.
Nebude však svítit stále, tak mě něco napadá:

Dříve než nám pampelišek žluté kvítky odkvetou,
než se změjí v bílé chmýří, které větry roznesou,
natrháme si jich mísu. Však jich zbude ještě dost
pro včelky i pro motýly a i jiným pro radost.

A co s těmi květy v míse? Vždyť v ní zvadnou docela.
Babička už ví, co s nimi. Medu ti z nich nadělá.
Až ti v zimě bude ouvej, přijde kašel, horečka,
lžičku medu z pampelišek jako lék dá babička.

Sedmikráska

Sedmikrásko, bílá krásko, jsi tak krásná, líbezná!
Aby ne, můj modrý zvonku, vždyť jsem přece princezna.

Sedmikrásko, bílá krásko, budeme se spolu brát?
To bys musel, milý zvonku, nejdříve se princem stát.

Porad' mi, ty moje milá, jak se mohu princem stát?
To bys musel v říši květin o ten titul požádat.

Aby ti ho udělili, musel bys pak v souboji
bojovat s dalšími princí a v rytířské výzbroji.

Já však žádnou výzbroj nemám, mám jen tenhle krásný zvon.
A o ten bych mohl přijít. Kdo by zvonil jako on?

Tak ho nech, zvonečku, doma, pěkně ve svém pokoji,
když máš strach, že o něj přijdeš při tom litém souboji.

Anebo si zůstaň doma, když tě souboj nebaví,
a vyzvoň na všechny strany, že jsi zkazil námluvy!

Slunečnice

Kde se vzala, tu se vzala, najednou tu prostě stála.

Nikdo ji tam nevysadil, nikdo ji tam nezasel,
přesto se však objevila, ať kdo nechtěl nebo chtěl.

Nejdřív se jen opatrně rozhlížela do všech stran,
pak poupátko nasadila, zelené jak hasrman.

Každý den se povytáhla o maličký kousíček.
S úsměvem ji pozoroval v noci z nebe měsíček.

Když zjistila, že v zahradě už je kytkou nejvyšší,
poupě jemně otevřela. Teď je slunci nejbližší.

Z nehezkého poupátka má najednou božský květ.
Nic ji ale nezajímá, nechce poznat ten náš svět.

Zajímá ji jenom slunce, jen pro ně má své oči.
Celý den se proto za ním, jenom za ním otáčí.

Když pak zjistí, že dozrála a nemůže k slunci více,
chce mít aspoň jeho jméno. Tak má jméno slunečnice.

Kopretina

Když chtějí znát mladé dívky, jestli je má chlapec rád, zeptají se kopretiny. Ta to přece musí znát.

Utrhnou si její kvítek a pak začnou vyzvídat:
Má mne rád, anebo ne? Dej mi, bílý kvítku, znát
a promiň mi, že ti přitom musím lístky otrhat.

Cože, že mne nemá, opravdu mne nemá rád?
To si tedy budu muset víc tvých kvítků natrhat.

Že nevíš proč? Tak ti povím: věneček z nich vyrobím.
Chlapcům se pak budu líbit, až si hlavu ozdobím.

A jestli mne pak ani potom nebude mít ten můj rád,
nezbude než s věnečkem jít jiného si vyhledat.

Zvonek

Bim bam, bim bam, slyšte, slyšte, co vám, kytkám, povídám:
Do hodiny bude pršet, právě se to dovídám.

Rozneste tu zprávu všichni, pošlete ji rychle dál,
ať to slyší v každém koutku, kam se můj hlas nedostal.

Každý květ ať uzavře se, aby chránil vzácný pyl,
starat se teď musí o to, aby ho déšť nez kropil.

Uslyší-li náš hlas včelky v zahradě či v lese,
tak jim honem poradíme: lepší je schovat se.

Musíme si včelky chránit, tak zesilte všichni hlas!
Jenom jim vděčíme za to, že tu budem za rok zas.

Bim bam, bim bam, pospěšte si, už je slyšet hřímání.
Poslechněte, ať jste, kde jste, na louce či na stráni.

A až bouřka přežene se a vítr nás osuší,
svoje květy rozevřeme, ať nás včelky potěší.

Divizna

Divila se divizna, že už se v tom nevyzná:
Ještě včera sahala prý chrpě jenom do pasu,
dnes se na ni chrpa zlobí, že jí stíní na krásu.

Roste rychle, pořád víc, jako kluci z nohavic.
Včera měla osm listů, dnes jich má o čtyři víc.

Nechce být tak veliká, a tak tiše naříká:
Jestli to tak půjde dál, vždyť by se mě každý bál.

Prosím pěkně, sluníčko, stav se u mne maličko,
nechci růst až do nebe, obracím se na tebe
se svou prosbou kratičkou, udělej mě maličkou!

To už nejde, moje milá, ale abys nemyslila,
že ti nechci pomoci, porosteš jen do noci.
Pak se tvůj růst zastaví, tím se všechno napraví.

Zato ale příští rok vyrosteš o velký skok.
O dva metry do léta, protože jsi dvouletá.

Vymaluj zvířátka
a květiny

Kohout

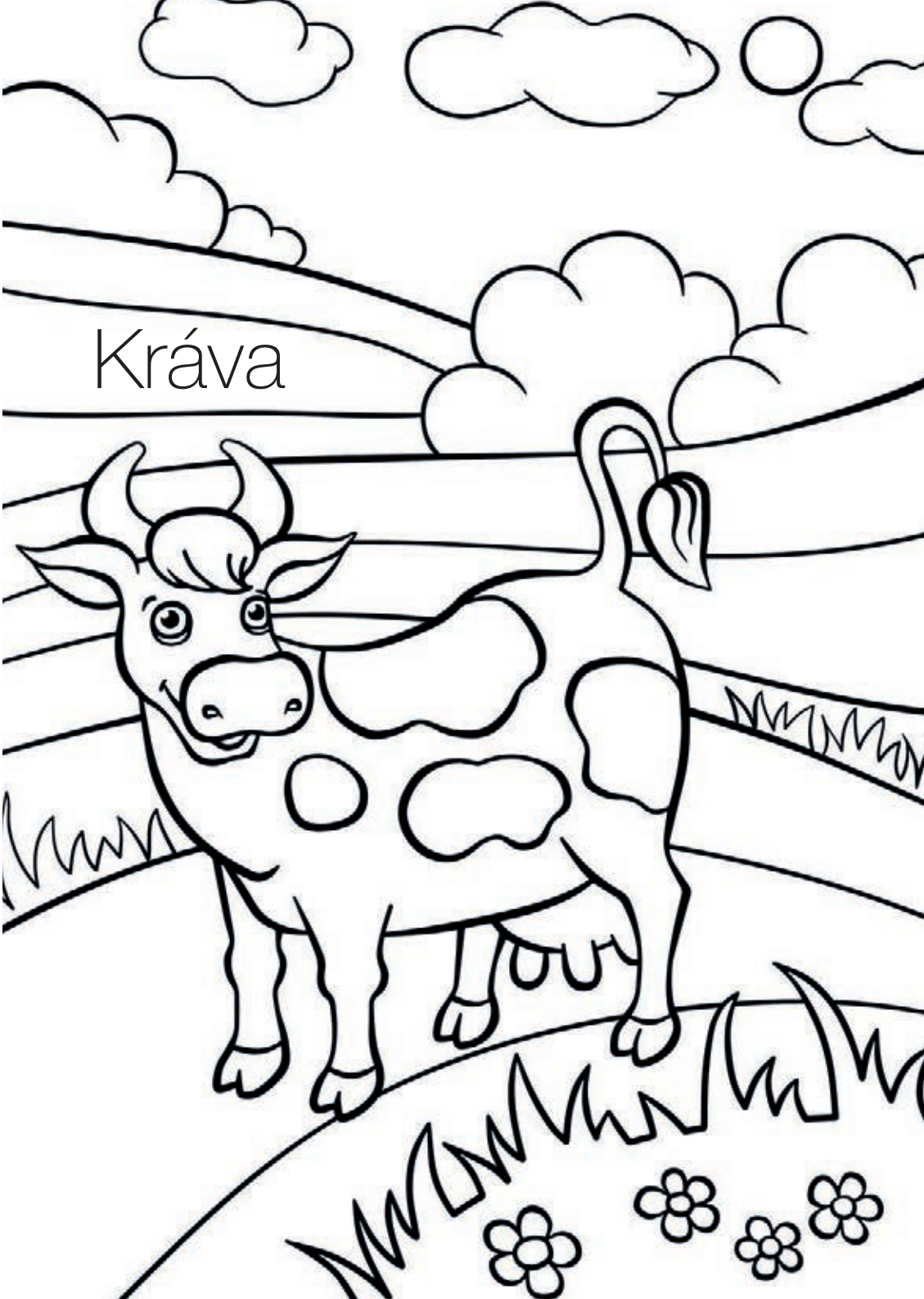

Kůň

Koza

Kráva

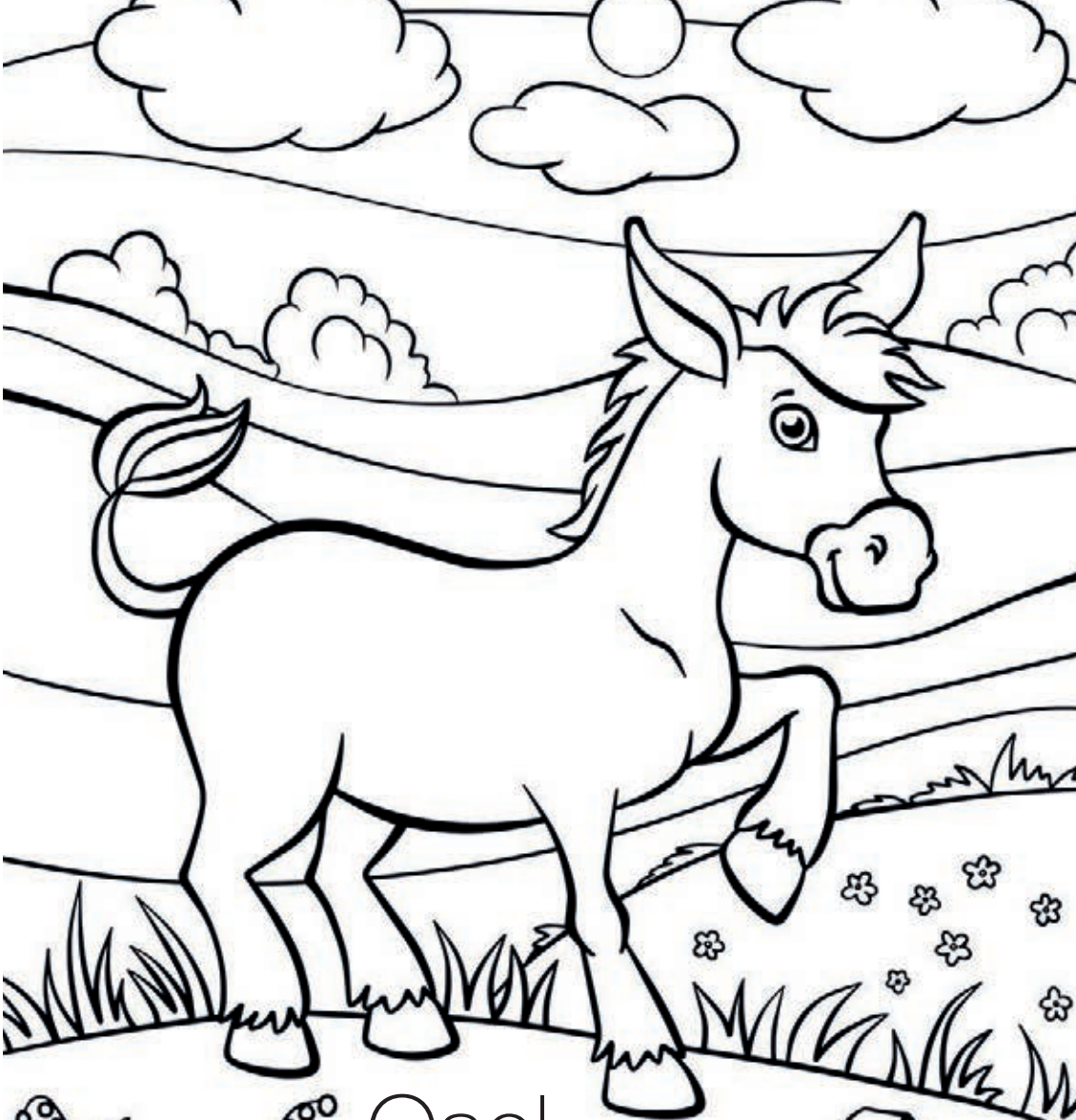
Kachna

Ovce

Prase

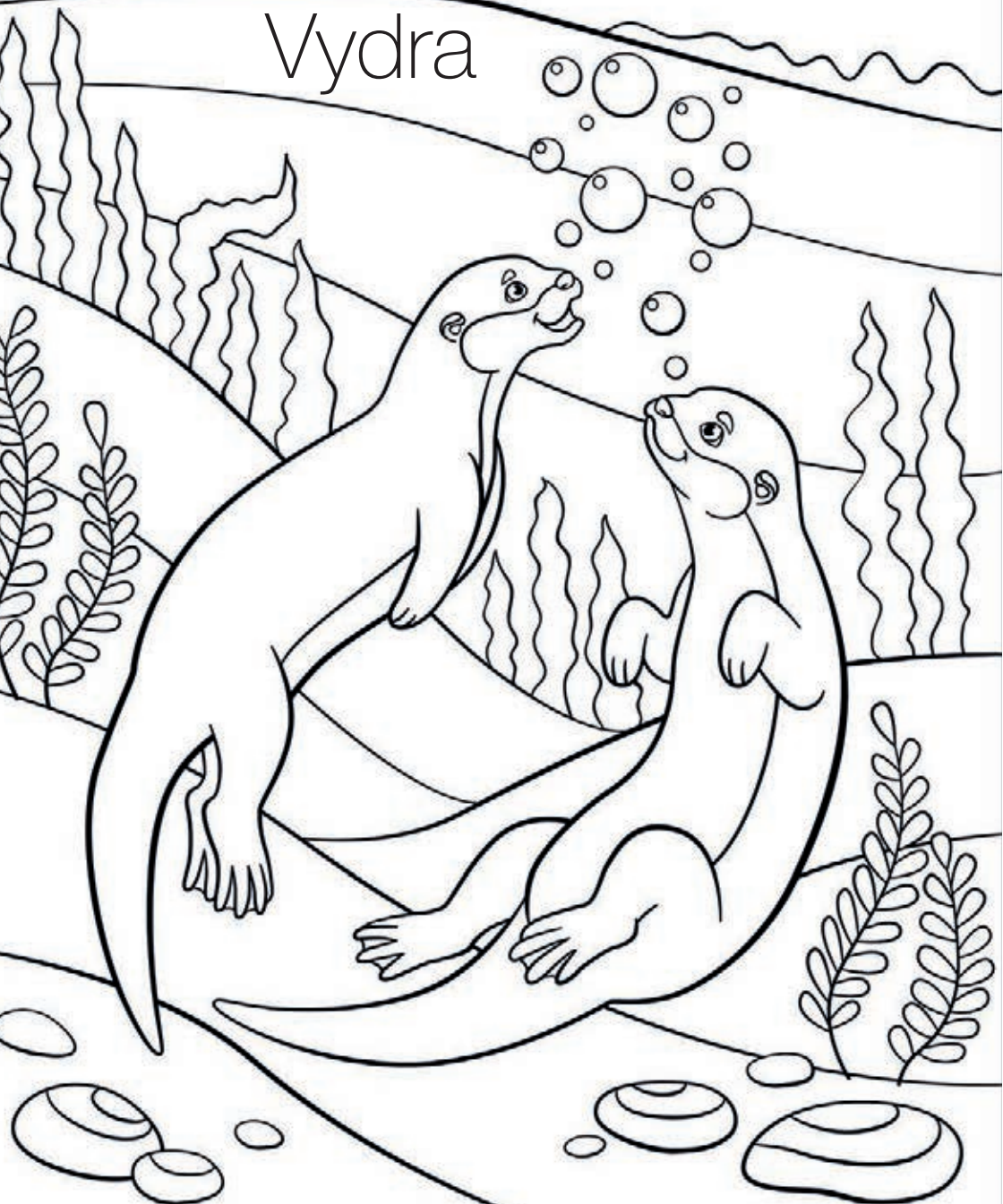

Osel

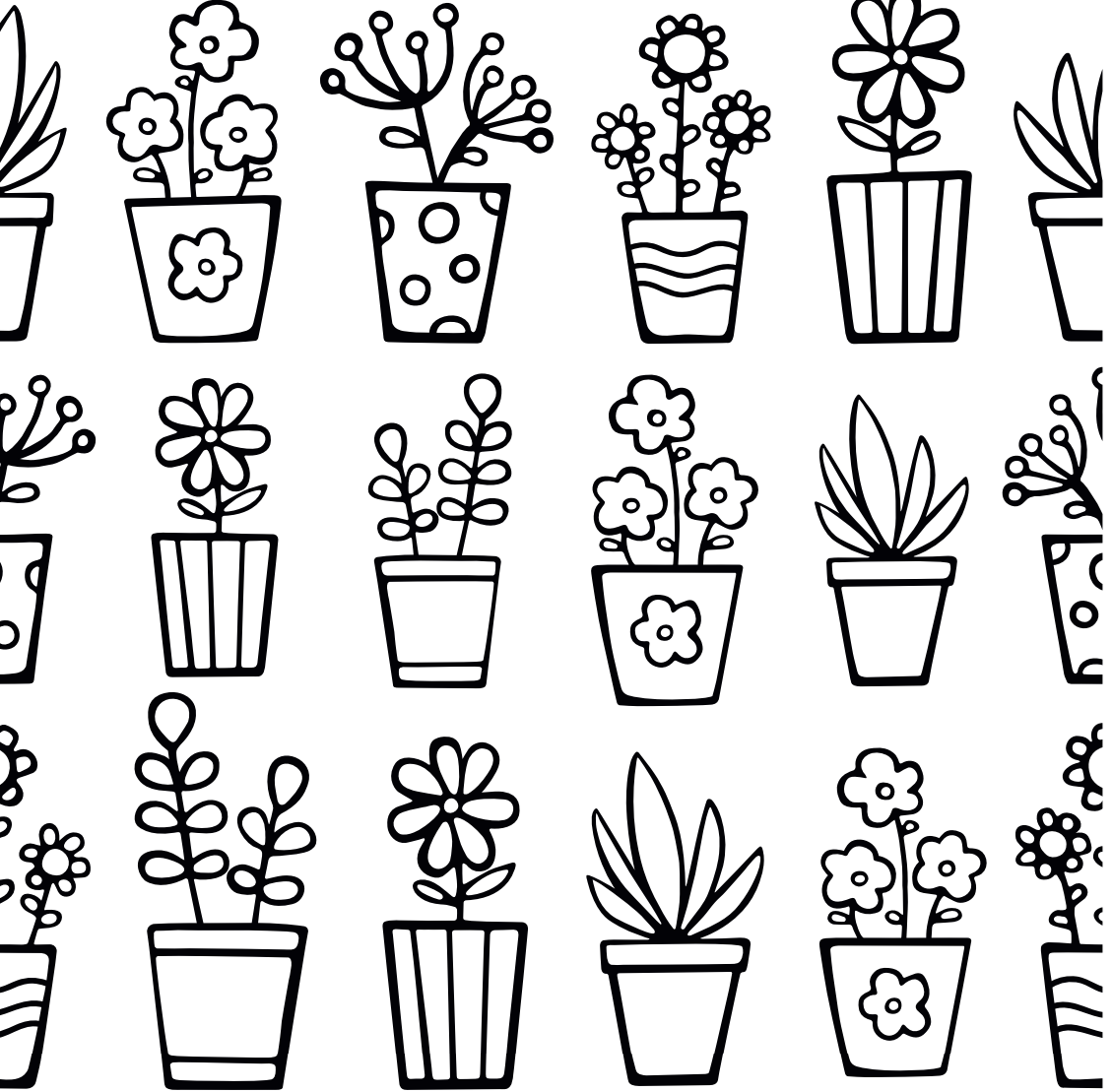
Vydra

Liška

Květináče

Maceška

Chrpa

Růže

Heřmáněk

Slunečnice

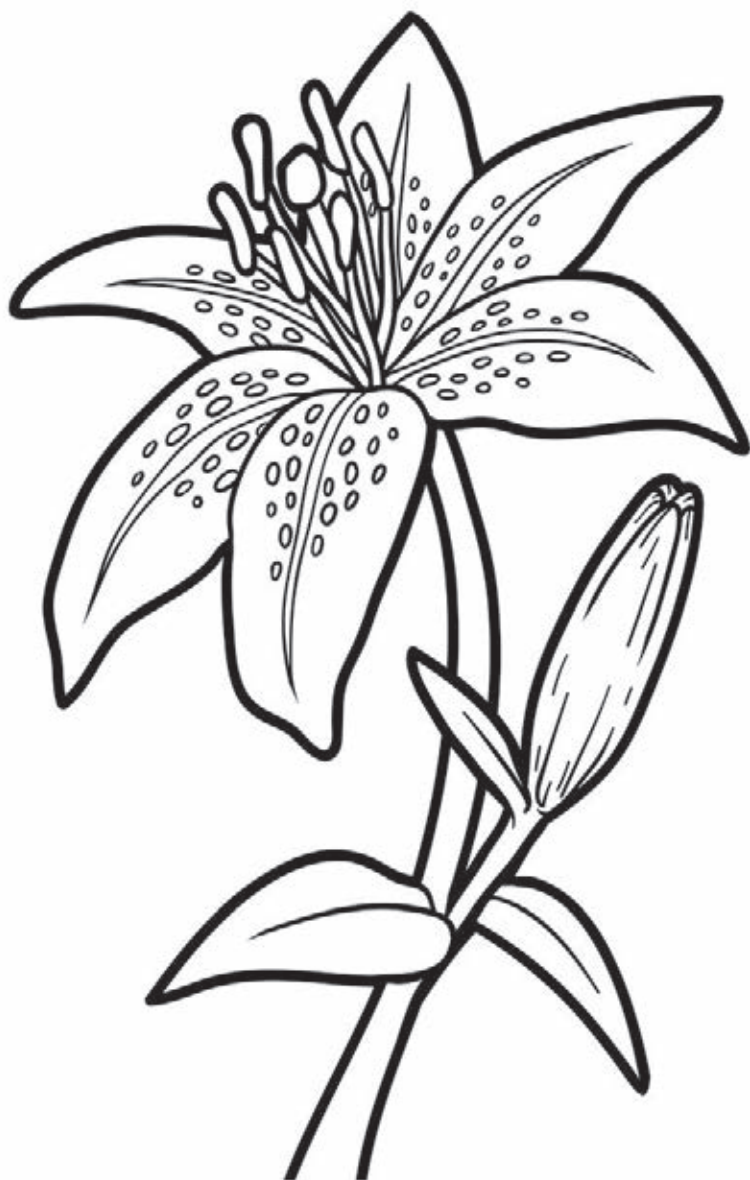
Pryskyřičník

Mák

Lilie

Měsíček

